

Collegial: Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

Nr. 39. Den 26 September 1801.

Trykt i Kjøbenhavn hos Director Johan Frederik Schults.

Undertegnede ere Redaktører, Forlæggere og Udgivere af denne Tidende:

Christian Knudsen.

Justitsraad og Deputeret i det
danske Cancellie.

Peter Johan Konrad.

Justitsraad og Departements-
Chef i det danske Cancellie.

Offentlige Foranstaltninger.

I Anledning af et fra Major Boye Junge indkommet Forslag, er det ved kongelig Resolution, af 18 d. M., fastsat: at der i Kjøbenhavn skal oprettes et fjerde Compagnie borgerlige Artillerister, hvis Indretning med det første skal blive bekendtgjort.

(Slutning af Frederiksstads Skoleplan.)

§ 34. To Gange om Aaret, til Paaske og Michelsdag, skal holdes offentlig Examen for alle Skolens Classer og Disciple paa en af Directionen efter Overlæg med Overlæreren bestemt Dag; hvorom samtlige Indvaanere og andre, som ønske at være tilstede, underrettes

tes ved en kort Indbydelses-Tale af Overlæreren fra Prædikestolen paa een af de foregaaende Helligdage. Ved disse Examinier skal, foruden de mundtlige og skriftlige Prøver paa enhver Discipels Fremgang og Kundskaber, tillige fremlægges de holdne Character-Tabeller, med Directionens paategnede Resultat, til enhveres Eftersyn og Bedømmelse. § 35. Naar den offentlige Paaskeexamen er tilende, skal til fire af de Disciple, som have meest udmærket sig, nemlig 2 af hver Classe, uddeles Præmier, passende for enhver Classe, enten af gode Bøger, andre videnskabelige Apparater, Medallier eller andet, som Directionen maatte finde meest passende til Opmuntring. Men, for at ei blot naturlige Gatteevner hertil skulle komme i Betragtning, skal der særdeles have Hensyn til Character-Tabellerne og Resultaterne i samme, samt Flid, Fremgang og gode Sæder sammenlignes hos ethvert Subject, som skal findes værdig til denne Udmærkelse. Derefter overleveres Præmierne af Overlæreren til dem, som have fortjent dem, efter en kort Opmuntrings-Tale i Overværelse af Directionen og i fuld Skole-Forsamling. Skulde nogen af Stedets Indvaanere eller andre ville skænke Bidrag af passende Præmier til denne Hensigt, eller Penge til disses Ansaffelse, skal samme ei alene med Taknemmelighed modtages af Directionen, men Giveren endog i sin Tid af samme underrettes om Anvendelsen, tilligemed den Discipels Navn, Alder og Fortjeneste, som er sunden værdig

dig til denne Besønning. § 36. Naar en Discipel forlader Skolen, skal ham meddeles et Testimonium, som forfattes af Overlæreren og underskrives af Skoleraadet. I dette bør anføres, hvad Fremgang vedkommende Discipel har gjort i enhver Videnskab i Særdeleshed, samt hvorledes hans moralske Forhold har været, og endelig, om han har opnaaet nogen Præmie, og hvori samme har bestaaet. Disse Testimonier skal indføres i een af de ved Skolen autoriserede Protocoller. 4de Afdeling. Om Fattigskolen. § 37. Denne Skole skal staae under samme Bestyrelse som det Øvrige af denne Læreindretning, og den daglige Underviisning i samme skal gives af den Underlærer, som tillige forretter Cantor-Tjenesten, under Overlærerens Opsyn. § 38. Enhver Indvaaner af Frederikstad og Vatterland, som ei har Udgang til nogen anden fri og offentlig Skoleindretning, og ingen andre, maa, uden Hensyn til Stand og Wilkaar, her have Udgang til fri Underviisning for deres Børn af begge Køn i de Kundskaber, som efter § 15 skulle foredrages, imod at disse Børn stedse ere forsynede med de fornødne anstændige Klæder og de nødvendige Skolebøger, samt at de tilligemed Byens fattige Børn tage Deel i Kirkeopvartningen, hvorfra Real-Skolens Disciple aldeles skulle være fritagne. § 39. Men fornemmeligen skal denne Skole være for Byens fattige og forældreløse Børn, eller for dem, hvis Forældre aldeles ere satte ud af Stand til at besvride deres Opførelse

og moralske Opdragelse, og som, i Overeensstemmelse med 17 §., af Skolen forsynes med de fornødne Bøger og Inventarier til deres Underviisning, og, efter Omstændighederne, med nødvendige og passende Klæder. § 40. For de fattige Børn, som ere i den Alder, at de kunne være deres Forældre eller dem, som de af Øvrigheden ere anbetroede, til Hjælp i deres Haandtering eller Næringsvei, maa, efter Directionens Bestemmelse, Læretimerne efter Omstændighederne indskrænktes, hvorved Directionen maa have nøie Indseende med, at dette ei giver Anledning til Lediggang eller Ryggesløshed. § 41. Skulde nogen af denne Skoles Børn findes saaa lastefulde, at Formaninger, Irettesættelser og de i Skolen anvendelige mindre Straffemidler ei kunne være virksomme til Forbedring, saa at deres Exempel og Omgang vilde være farlig for de øvrige, anmeldes saadant af Læreren for Directionen, som tilkjendegiver det for Øvrigheden, paa det at den alvorligere Rønselse, eller anden Foranstaltning kan søies til et saadant Barns mulige Forbedring. § 42. Saalænge Skolens offentlige Hjælpekister ei ere tilstrækkelige til at forsyne de fattige Skolebørn med de nødvendigste Klæder, eller andre private eller offentlige Indtægter ei dertil ere henlagte, skal der aarlig, ved Examen ved Michelsdags Tider, udmærkes 4 af de fattige og saderløse Børn, som have gjort sig meest fortjente ved Flid, Fremgang og Sædelighed, for hvilke, efter Directionens Bestemmelse, skal anskaffes Klæder til

Gulehoittiden. § 43. Alle Søndage og Helligdage skal denne Skoles Disciple være forsamlede paa Skolen $\frac{1}{2}$ Time for Kirketjenestens Beagyndelse, for tilligemed Læreren at møde i Kirken til bestemt Tid. Ved Fredags og Onsdags Prædiken, samt alle øvrige Kirkeforretninger, skal saamange indfinde sig, som af Læreren bestemmes efter Fornødenhed, til Kirkesangen og Opvartningen. Saavel herved som ved Disciplenes daglige Møde i Skolen, bør Læreren paasee den muligste Reenlighed, Orden og Sammelighed. § 44. Da der ved denne Læreanstalt, saavidt muligt, er sørgt for al borgerlig og tildeels videnskabelig Oplærelse og moralsk Dannelselse, deels for ingen, deels for en billig Betaling, og det derfor vilde være en utilgivelig Brøde hos Forældre eller andre Ungdommens Foresatte, at lade denne opvære i Bankundighed og Lediggang, hvorfor de billigen bør staae Staten og Lovene til Ansvar; saa, paa det at de, som forsamme denne vigtige Pligt, at sørge for de dem anbetroede Børns moralske og videnskabelige Dannelselse, enten ved offentlig eller privat Underviisning, derfor, efter frugtesløst anvendte Advarsler af Sognepræsten, kan vorde tiltalede ved Loven, eller ved offentlig Foranstaltning satte ud af Naadighed for deres Børns moralske Opdragelse, skal Sognepræsten hvert Aar i Directionens første Forsamling indlevere en Liste over alle de Børn af Frederikstad og Batterland, som have fyldt det 7de Aar, med

med Forklaring om, hvo Forældrene ere eller hvo de lever
i deres Sted.

Fovgivninger.

Under 28 Juni 1799 er, igjennem det danske
Cancellie, udsærdiget et Reskript til Kjøbenhavns Ma-
gistrat af følgende Indhold: Da Paaſke-Festen, hvor-
efter den ene af de 2de aarlige Flyttedage i Kjøbenhavn
er bestemt, indfalder paa forskjellge Tider, hvilket ofte
foraarsager Uleilighed, og det altsaa, for at have disse,
er nødvendigt, at sætte denne Flyttedag ud af Forbin-
delse med bemældte Paaſkefest, saa vil Hs. Majestat, ef-
ter Magistratens i den Anledning gjorte Forslag, have
fastsat: at de 2de aarlige Flyttetider i Kjøbenhavn skal
herafter være den tredie Tirsdag i April og October Maa-
neder, dog at Flytningen, i det Tilfælde, at den 3die
Tirsdag i April Maaaned fulde indfalde Dagen efter Paa-
ſke, udsættes indtil den følgende Torsdag *).

Under 18 d. M. er, igjennem det danske Cancel-
lie

*) Da dette Reskripts Indhold strax ved en Raadstueplacat
blev bekendtgjort, ansaae man det den Tid overflø-
digt, at indføre samme i Collegial-Tidenden, men,
da Adskillige have yttret det Ønske, at det, for Sam-
lingens Fuldstændigheds Skyld, maatte indrykkes, saa
have Udgiverne, med Hensyn hertil, saavelsoin at
Flyttetiden nu snart forestaaer, troet at burde op-
fylde foransførte Ønske.

lie, udfærdiget et Rescript til Amtmanden over Sorøe Amt, af følgende Indhold: Hs. Majestæt er bleven foredraget et til General Land-Oeconomie og Commerce-Collegium indkommet og derfra Cancelliet tilstillet Forslag fra Sorøe Byes Brandret, at Brandvæsenet for Sorøe Academies Bygninger oven for Kloster-Porten, maatte fremdeles, som hidtil, administreres under eet med Byen, og alle Brandsager, disse angaaende, paa-dømmes af Sorøe Byes Brandret. Da det befindes at nogle af disse Academiets Bygninger ere byggede tæt op til Byens Huse, Muur til Muur, og nogle udgjøre den ene Side af Gaden, hvor Byens udgjøre den anden, og da en Ildbrand i disse Bygninger vilde være ligesaa farlig for Byen, som en Ildbrand i Byens egne Huse, saa vil Hs. Majestæt have anordnet og fastsat: at Sorøe Academies samtlige, ovenfor Klosterporten, og imellem samme og den saa kaldte philosophiske Gang beliggende Bygninger, skulle, i alt hvad Brandvæsenet angaaer, sortere under den samme Jurisdiction og være de samme Love underkastede, som Sorøe Byes Bygninger, dog med den Undtagelse, at Akademiet ikke forpligtes til at indlemme dem i Brandforsikringen, med mindre samme selv skulde finde det nyttigt.

(Fortsættelse af Reglementet for Sølvværket i Norge.)

10de Artikel. Striegeren skal flittigt paasee, at Ertscheider og Ausflægere nøiagtigt opfylde de dem paa-
 lig:

liggende Pligter, om han ei selv vil paadrage sig Ansvar for deres Forsømmelse. Han bør derfor saa ofte, som han finder det fornødent, men i det ringeste een Gang hver Uge, kontrollere den paa Berghalden skeete Scheidning, ved at lade 4 Ledesprængere eller unge Hauere, som godt kjenne Erts, lede blandt det over Halden udfastede Berg i 4 Timer; skulde han, i denne Henseende, ikke kunne lide paa sit eget Mandskab, saa staaer det ham frit for at forlange hos Bergmesteren saadanne Folk fra en anden Grube, som strax af ham beordres at møde til den af Stiegeren bestemt Tid. Den Erts, som bliver funden af benævnte Mandskab i den bestemte Tid, skal pusses af de samme, som have fundet den, i Stiegers samt Ertsscheiderens Overværelse, paa det at den sidste ingen Undskyldning eller Udflugt skal have, og paa det at ingen af private Hensigter skal kunne pukke Jels blandt den virkelige Erts. Denne veies derpaa af Stiegeren i Ertsscheiderens og det til Undersøgningen brugte Mandskabs Paasyn, hvorpaa Bægten af ham annoteres tilligemed deres Navne, som ere brugte til Undersøgelsen, men Ertsen indpakkes og forsegles, samt overantvordes saaledes til Bergmesteren, som i samme Tilstand indleverer den i Overbergamtet ved den næste Session, hvorfra den foranstaltes prøberet. For ethvert Pund saaledes funden og undersøgt Scheiderts, straffes Ertscheideren paa 1 Skilling, og derhos paa 16 Sk. for ethvert Lod Sølv, som efter Proberingen skal indeholdes i den

i den hule Masse; men, skulde den fundne Erts beløbe sig til 10 Pund eller noget mere, som indeholder 10 a 12 Lod Sølv pr. Centner, da skal Ertscheideren degraderes til Sprenger paa et halvt Aar; men, skulde den fundne Mængde af saadan Erts veie til 16 Pd., ansættes Ertscheideren til Sprenger i et heelt Aar; men, overstiger det 16 Pd., da skal han aldeles aflægge Sølvværkets Arbeid. Auslågerne straffes efter den 8 Artikel; men, naar der ved den nu omhandlede Undersøgelse skulde findes 10 eller 12 Pund Erts, som holdt 10 a 12 Lod Sølv pr. Centner, da skal enhver af dem degraderes til Dreng paa et halvt Aar; men, findes der over 12 Pund saadan Erts i Berghalden, da skulle de degraderes til Drengs-Classen i 2 Aar. 11te Artikel. Hver Gang Stiegeren har anstillet saadan Undersøgelse, bør han i sin Annotations-Bog antegne Tiden, naar den er bleven foretagen, de Personers Navne, som ere brugte dertil, og Udfaldet deraf, enten der saa er bleven funden Erts i Berghalden eller ikke. At enhver saadan af ham ansørt Undersøgelse virkelig er skeet, og at Udfaldet har været saaledes, som af ham er ansørt, det maa han kunne bevise, naar paafores. Til den Ende bør, foruden af Ertscheideren, disse Annotationers Rigtighed bekræftes af saa mange af de ved Undersøgelsen brugte Arbeidere, som kunne skrive, for hvilke disse Annotationer skulle forud hver Gang oplæses; men, kunne disse ikke skrive, da bør Stiegeren lade 2de andre Mænd, som

i det

i det mindste maae have hørt Annotationerne oplæse for de brugte Folk, og, at disse havde intet derved at erindre, skriftligt attestere, at saa er passeret, og have Revierbestjente jevnligt at eftersee Annotations-Bogen, og undertegne deres Navne og hvad Tid saadant Eftersyn er skeet. Skalde nogen Stieger findes at have anført Undersøgelser i sin Annotationsbog, som ikke ere skeete, eller han har anført Udsaldet af nogen Undersøgning anderledes, end det har været, og formaaet andre til at attestere saadanne urigtige Ansørsler, og saadant kan lovligt overbevises ham, da skal han derfor tiltales og straffes som en Falskner.

(Fortsættelsen følger.)

(Fortsættelse af Forordningen angaaende Qvægsygen.)

§ 78. Det Foder, som er i en Stald, der har været smittet, skal bringes andetsteds hen, slittigen vendes og luftes, og intet andet end Qvæg, som har gaaet Sygen igjennem, Heste og Gaar, fodres dermed. § 79. Overalt, i Gaardene saavelsom de paa forhennævnte Maade rensede Stalde, skal Tid efter anden slittigen ryges med stærkflugtende Sager, som Enebær, Haar, Hestefehov, Svovl, frisk Tjære o. s. v., dog derhos, til Forbyggelse af Ildsfare, iagttages den Forsigtighed, at Potten med Kul, hvori Røgværket antændes, sættes i en Kjedel eller Staldspand. § 80. Alle Personer, som have været indspærrede og især de, som have havt at gjøre
med

med det syge Qvæg, skulle flittigt vaske sig, isøre sig andre Klæder, især Strømper og Skoe, lade de afførte lægge i Vand, vaske, og de uldne Klæder uddampe i en heed Bagerovn. § 81. Alle disse Forskrifter skulle ogsaa paa det nøieste iagttages, naar den paa første Mistanke foranstaltede Spærring af en Stald eller et Sted allerede har den lykkelige Folge, at Sygen slet ikke kommer til Udbrud. Syvende Capitel. Om Embedsmændenes Gebyrer, Godtgjørelser og andre Omkostninger, disses Betaling og Gjenerstattelse. § 82. Alle efter denne Forordning nødvendige Sundhedsattester skrives paa ustemplet Papiir, og i Gebyrer derfor betales, for eet Stykke Hornqvæg, Saar eller Sviin 1 Skill., for flere Stykker, uden Hensyn paa Antallet, 2 Skill., for et Quantum Gods eller Vare 1 Sk., for flere Qvanta 2 Sk., for een Person 2 Sk. og for flere 4 Sk. § 83. For Paategning paa foreviste Attester, ligeledes for Attester, som meddeles dem, der reise i offentlige Vrinder, betales intet. § 84. Taxatorerne betales dagligen, hvad paa ethvert Sted er sædvanligt og fastsat. De til Ihjelslagning og andre Haandarbejder leiede Folk bestemmer Øvrigheden en billig Dagløn. § 85. Det Ihjelslagnes Taxationssumme foreskydes af Kongens Kasse; ogsaa skulle alle øvrige Omkostninger, som de leiede Anstalter kræve, foreskydes af samme Kasse; hvilke samtlige Udgifter siden erstattes Kongens

gens Ræse af hele Landet, efter een derover til sin Tid bestemt og offentlig bekjendt vordende Repartition.

(Slutningen følger.)

Blandede Efterretninger.

Under 16 d. M. har det behaget Hs. Majestæt; paa Rentekammerets derom gjorte Forestilling, allernaadigst at resolve saaledes:

”Ligesom det paa den ene Side er billigt, at nu værende Revisorer og Fuldmægtiae, ved de 5 Revisions-Contoirer for Regnskaberne for Umyndiges Midler og de danske og norske Kjøbstæders Indtægter og Udgifter, ikke ved disse Contoirers Henlæggelse under Bort danske Cancellie tabe de Fordele, hvortil de hidtil under Rentekammeret have været berettigede, saaledes ville Vi paa den anden Side, at de Efterkommende, i Henseende til deres Lønninger, paa ingen Naade skulle staae i Forbindelse med Rentekammeret. Revisor for Hovinghoff beholder, i Overeenstemmelse hermed, ikke alene de Tillæg til sin Løn, han nu har, men han træder desuden, efter sin Tuur, op til de for ældre Contoir-Chefer i Almindelighed bestemte højere Tillæg; ligesom ogsaa Revisorerne: Secretair Becker, Schmiht og Dreier, skulle, efter deres Tuur, lige med Rentekammerets Contoir-Chefer, i Tiden træde op til de disse forundte Tillæg; hvorimod disse 4 Revisoreres Eftermænd, saavelsom den Revisor, der ansættes i

Ge.

Secretair Hansens Sted for det 2det Kjøbstad Regnskabernes Revisions Contoir, blive dertil uberettigede, da disse Tillæg, efter fornævnte 4 Revisors Afgang, alene komme Rentekammerets til den Tid værende ældre Contoir-Chefer tilgode. De for de 2 ældste Revisorer i Særdeleshed bestemte Tillæg skulle vedblive for nu værende og efterkommende Revisorer for de under Cancelliet henlagte Contoirer, uden at Revisor for Contoiret for uafgjorte, samt Delinquent- og Brevregnskabs Sager under Rentekammeret, efter nærværende Revisor Aabys Afgang, deri skal tage Deel. Fremdeles ville Vi, at Fuldmægtigerne Lemming, Grandjean og Borchsenius for deres Tjenestetid skulle beholde de høiere Sager, de nu have, og at de 2de sidste, tilligemed Fuldmægtigerne Wi de og Smith, skulle være berettigede til, lige med Rentekammerets tilbageblevne Fuldmægtige, at træde op til Tillæg efter deres Døds; men, naar disse 5 Fuldmægtige i Tiden afgaae, skulle derefter alene de 10 ældste og 10 næstældste Fuldmægtige ved Rentekammeret nyde de for dem ved Borens Resolution af 19 November s. A. bestemte Tillæg, uden hines Estermands Deeltagelse i samme."

Da det ved 2 Tingsvidner er blevet oplyst, at Jacob Hansen Vigoren har af Bønden optaget og tillives bragt et tilsyneladende drutnet Varn, og at Erik Ander-

sen

sen Præstegaard ligeledes har ræddet 2 vorne Mennesker, med hvilke Baaden i en Storm var kantzret, og hvis Frelse var forbunden med hans egen Livsfare, saa har Cancelliet tilskrevet Amtmanden over nordre Bergenhus Amt, at de ved Placaten af 14 Sept. 1798 fastsatte Præmier kunne tilstaaes dem.

Med kongelig Resolution, af 9de d. M., er oprettet et nyt Contoir for de fra det danske Cancellie under Rentekammeret henlagte Sager, som angaae de geistlige og verdslige Embedsmænd, benægtede eller offentlige Stiftelser tilhørende Jordegodfers Afhændelse og Overdragelse til Eiendom. Til Secretair for bemældte Contoir er Revisor for det 2det Kjøbstad-Regnshabernes Revisions-Contoir under Cancelliet, P. J. Hansen, under samme Dato udnævnt.

Vedige Embeder.

Under det danske Cancellie: Nas Sognefald i Aggershus Stift, 440 Rdlr.; Sønder-Kirkebye og Sønder-Alslev Sognefald paa Falster, 250 Rdlr.; Rippinge og Brarup Sognefald paa Falster, 500 Rdlr.; Districts-Chirurgicatet i Viborg.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 25 Sept. er Cand. Theol. P. H. Cortsen confirmeret til Personel-Ad-

pellant

pellan for Sæbye Menighed, og Cand. Theol. C. Spleth ligeledes til Personel-Kapellan for Øster og Vester Assels Menigheder begge i Halsberg Stift.

Under det tydske Cancellie: Den 18 September er Cand. Theol. J. Andresen beffikket til Præst paa Den Grøde under Husum Amt; Cand. Theol. J. Martens confirmeret til Diaconus i Garding; Borge-mester J. A. Bay i Heiligenhaven, og Cancellist i det tydske Cancellie, T. G. Wunderlich, i Naade entledigede fra deres Embeder.

Under Generalitetet: Den 18 September ere Obersterne: v. Friboe, Chef for det jydsk Regiment lette Dragoner; v. Stricker, Commandant paa Cronborg; Grev v. Vaudissin, Chef for det sjællandske Infanterie Regiment; Grev v. Lynar ved Liv-Regimentet Ryttene, og v. Michaelsen, Chef for det norske Liv-Regiment til Fods, udnævnte til Generalmajorer resp. af Cavalleriet og af Infanteriet, hvorhos fornavnte Oberst, Grev v. Lynar, tillige er afgaaet fra Liv-Regimentet Ryttene med Bartpenge, og beffikket til Chef for det schlesvigske Landeværn-Regiment. Commandeuren for det norske Artillerie-Detachment, Oberst-Lieutenant v. Bielefeldt, udnævnt til at være tillige 3die Deputeret i det kongelige norske Generalitets- og Commissariats-Collegium, og Stifts-Overrets Assessor M. L. Sommerhielm beffikket til General-Auditeur i Norge; Regimentsfeldtsjæf Thulstrup,

strup, af det norske Jæger-Corps, bekliffet til Stabs-Chirurgus ved den norske Armee, og forflyttet som Regiments-Feldtsjær til det oplandske Infanterie-Regiment, og den ved dette Regiment standne Regiments-Feldtsjær Jebe i hans Sted igjen ansat ved det norske Jæger-Corps.

Under Rentekammeret: Den 9 September er Skovrideren ved Sorøe Academies første Skovdistrict, E. P. Föld, udnævnt til Skovrider ved Bestensborg Gods Skove paa Falster, og i hans Sted er Holksfærsteren ved bemældte Academies 3die Skovdistrict, S. Møller, antagen til Skovrider ved Academiets første Skovdistrict. Den 16de er Fuldmægtig i det holsteenske Contoir under Rentekammeret, E. H. Weigerrich, udnævnt til Landfriver paa Den Pelworn; Fuldmægtig ved Rendsborg Amtstue, H. Petersen, ligeledes til 2den Copliſt i bemældte holsteenske Contoir.

Under Admiralitetet: Den 11 September er Second-Lieutenant H. E. Bulff avanceret til Premier-Lieutenant.

Under General-Toldkammeret: Den 23 September er Kammerjunker E. F. v. Scholten, hidtil Toldforvalter i Segeberg, udnævnt til Told- og Consumtions-Kasserer i Horsens, og Kammerraad F. J. Frisch, hidtil Told- og Consumtions-Kasserer i Frederikshald, til Toldforvalter i Segeberg.